

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. IV. An Parvuli Infidelium invitis Parentibus baptizari poßint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

gravi præsertim necessitate spiritali constituto, tum pietatis, quo parentes tenentur providere prolibis de necessariis ad salutem, quantum possunt; tum justitiæ, quo Pastores obligantur subditis ministrare Sacramenta tempore opportuno, maxime cum inde pendet æterna eorum salus. Aliàs non est præceptum naturale aut divinum baptizandi parvulos: quàmvis videatur præceptum Ecclesiasticum consuetudine introductum, graviter juxta Doctores unanimiter obligans pastores & parentes, ut non differant notabiliter Baptismum parvulorum ultra tempus, quod spectatis circumstantiis prudenter censebitur opportunum; ut monet etiam *Paulus V. in Rituali Romano*, ideoque ex diuturniori dilatione nasci solet scandalum in populo, quod etiam signum est obligationis, aut certè sub obligatione cavendum est.

Q U Æ S T I O I V.

An Parvuli Infidelium in vivis Parentibus baptizari possint?

25.
Proles cap.
it' at orum
deficientium
à fide pos-
sunt in
vivis bap-
tizari.

NOMINE Infidelium intelligimus hic solos non baptizatos; non autem Hæreticos vel Apostatas, qui à fide post Baptismum desecerunt: sicut enim hi non minus quàm Catholici manent sub Ecclesiæ potestate, possuntque ad fidem servandam compelli; sic etiam eorum proles non minus quàm Catholicorum possunt validè & per se loquendo licitè ipsis invitè baptizari; potest enim Ecclesia istis parentibus Baptismum suarum prolium præcipere, & præcipit, adeoque in eorum defectum potest illas baptizare: immo quando id foret necessarium, posset etiam proles baptizatas abstrahere ab ipsis.

Porro infideles vel sunt subjecti Christianis principibus, idque sive serviliter, sive tantum civiliter seu politicè: vel non sunt subjecti ullo modo. His præmissis

26.
Infidelium
non bap-
tizatorum
proles bap-
tizantur va-
lidè invitè
parentibus.

DICO I. Parvuli infidelium quorumcumque validè baptizantur invitè parentibus. Est satis certa & communis doctrina Theologorum, uno vel altero excepto. Probat: quia ad valorem Baptismi tantum requiritur legitima materia, forma & intentio: consensum autem parentum requiri, nec ex Scriptura, nec ex Conciliis, nec ex Traditione constat, prout deberet constare, ad hoc ut aliquid statuatur tamquam necessarium ad valorem Baptismi: ne alioquin sit cuilibet liberum condiciones quas libuerit necessarias prædicare. Quin immo ex sensu Ecclesiæ potius constat contrarium: nam in primis hic est sensus communis Doctorum. Deinde Ecclesia nunquam rebaptizat parvulos contra Gentiliū parentum voluntatem baptizatos: immo,

dum potest, eos à parentibus abstrahit, & postquam adoleverint, ad fidem, fideique Christianæ, ac Ecclesiæ præcepta servanda compellit; quod signum est, eam per baptismum jus in istos parvulos acquisivisse, adeoque esse validè baptizatos. Denique cum Baptismus sit parvulis summè ad salutem necessarius, debuit valor illius esse independens ab extrinseco parentum consensu; ne illius defectu frequenter suā salute frustrentur.

Nec refert, quòd collatio Baptismi fuerit parentibus injuriosa: nam est ecclesiastica valida, & quā talis generat Ecclesiæ, quæ injuriæ non est particeps, jus in baptizatos sicut nubens alteri, quem induxit per dolum non versantem circa substantiam contractus, acquirit in eum jus matrimoniale sive conjugale.

DICO II. Parvuli infidelium, qui sunt servi sive mancipia principis Christiani vel alicujus domini, licitè baptizantur de consensu illius solius, etsi parentes sint invitè. Ita communiter Doctores. Patet primò ex communi praxi, quā proles Turcarum & Maurorum, qui justo bello fiunt mancipia Christianorum, baptizantur contra voluntatem parentum. Secundò, quia dominus justè posset filios mancipiorum suorum vendere & à parentum abstrahere potestate; ergo etiam potest illos per Baptismum subijcere Ecclesiæ potestati. Periculum autem Apostasiæ potest evitari; si videlicet princeps vel dominus prolem rectè erit educari, aut inter fideles procul à parentibus ablegari. Immo Dominus per se loquendo ad Baptismum talium tenetur: cum ipse habeat jus, adeoque obligationem velut patet, nam, ejusmodi parvulis providendi, potissimum de necessariis ad salutem. Quàmvis ne nimis gravetur parvulis educandis, aut ne infideles spe recuperandi parvulos frustrati magis sæviant in Christianos, per accidens sæpe excusetur, adeoque frequenter licitè permittat eos redimi Baptismo non adhibito.

Sed difficultas est de parvulis infidelium, qui non nisi politicè, aut etiam nullo modo subsunt Christianis principibus. Hos enim illicitè baptizari invitè parentibus, videtur habere recepta Doctorum sententia. Quia tamen unanimiter excipiunt manifestum mortis periculum: succurrendum enim est extremè indigentibus quantum est possibile. Et gratis concesso, quòd pater haberet directum jus, ne proles ipso invito baptizetur, etiam præscindendo ab hoc, quòd sit ab ipso auferenda vel non auferenda (prout aliqui putant) illud tamen jus hic cessat; sicut in quavis extrema necessitate censentur jura cessare.

Excipiunt deinde casum, quo tales proles venissent in potestatem Christianorum, etsi per injuriam; si sit impossibile

cas parentibus restitui: tunc enim nec subest periculum subversionis; nec præjudicatur juri paterno, quod habet ad retinendam prolem, cum hoc per separationem irremediabilem factum sit inutile.

Præterea admittunt omnes, quod dum alteruter parens est fidelis, proles sequi debeat religionem Christianam, & sit baptizanda, si sit spes Christianæ educationis. Ita habetur in *Toletano IV. can. 63.* & refertur c. *Judei 28. quæst. 1.* Idem cum proportione est dicendum, si proles sit sub cura plurimum tutorum, quorum saltem unus est Christianus. Similiter quando alteruter parens consentit, etsi uterque sit ethnicus, sufficit consensus unius ad tribuendum Ecclesiæ jus baptizandi parvulum: quamvis enim mulier sit aliquo viro subjecta, tamen & ipsa habet jus, ut curet prolem Christianè educari; præsertim cum potior sit conditio religionis & innocentis. Immo *Gregorius XIII.* consuit baptizandum esse puerum, cujus pater erat mortuus, idque invitâ matre, cõ quod avus fidelis, qui loco patris defuncti curam habebat nepotis, peteret illum baptizari; ut refert *Valentia disp. 4. q. 3. pu. 3.*

Denique constat apud omnes, quod si proles talium habeant usum rationis, & petant Baptismum, sit eis dandus, etiam invitis parentibus: sunt enim in hoc sui juris. Si autem de usu rationis dubitetur, inclinandum esse in favorem fidei, censet *Sotus*; differendum tamen esse Baptismum usque dum de usu rationis constet, censet *Henriquez, Covarruck* & alii: est enim periculum in festinando, nullum autem (ut supponitur) in differendo. Sed posito, quod non liceret pueros ante usum rationis invitis parentibus infidelibus, de quibus præsum est, baptizare, optimè distinguunt alii dicentes, in dubio judicandum contra usum rationis, si necdum sit septennium completum: alias si completum sit, stare præsumptionem juris pro usu rationis; nisi aperte constet contrarium, juxta ea quæ tradit *Sanchez l. 1. de Matrim. d. 16. n. 10.*

Dico III. Parvuli infidelium Christianis principibus politicè subditorum, de eorum consensu, spectato jure naturæ, licitè baptizantur, invitis parentibus. Ita *Scotus disp. 4. quæst. 9. Gabriel ead. dist. quæst. 2. dub. 5. Loria 2. 2. q. 10. art. 12. d. 37. membr. 3. concl. 2.* & alii contra *D. Thomam q. 68. art. 10.* & alios plerosque.

Probatur I. quia si parentes in statu puræ naturæ obfisterent parvulo quò minus perveniret ad finem suum naturalem, posset indubiè princeps parvulo providere, eum defendendo, & ab usum patriæ potestatis corrigendo: ergo etiam nunc id potest: nam suppositâ per fidem ordinatione ad finem supernaturalem, peccant parentes in materia legis ex suppositione naturalis; neque quoad hoc subduntur correctioni Eccl.

Henricæ Sum. Theol. Pars IV.

clisæ, ergo suorum Principum. Quem admodum etiam Princeps Christianus potest & debet contra infideles & quoscunque impedire volentes prædicationem fidei Catholicæ, erectionem templorum, & similia, hæc eadem jura defendere, etsi sepositâ fide non cadant sub lumen naturale.

Probatur II. quia potest tutor curare baptizari parvulum contra voluntatem parentis superstitis, ut de avo tutore declarat *Gregorius XIII.* ergo idem potest princeps contra voluntatem utriusque, cum ipse sit tutor supremus, qui potest etiam alios tutores deponere, & novos substituere. Ex quo ulterius infertur, quod idem possit princeps contra voluntatem parentis utriusque; cum possit contra voluntatem unius superstitis, & tutoris succedentis in locum & jus alterius. Confirmatur: quia potest Princeps ex causa utriusque parenti assignare tutorem; ergo ipsemet tamquam tutor supremus potest catenus parvulis de Baptismo providere.

Probatur III. quia non videtur parentibus fieri injuria præcisè per hoc, quod proles ipsorum baptizentur; cum non habeant directum jus, ne ipsis invitis baptizentur parvuli; sed ad summum tantum habent jus indirectum, quatenus habent jus educandi prolem, quæ alioquin ab eis posset abstrahi; atqui hoc non obstat: nam posset proles eis relinqui usque ad usum rationis, & tunc instrui, ac si parentes dissentiant, emancipari; prout fieri posset, si obfisterent instructioni proles etiam non baptizata. Quod si ex nunc obfistant securæ instructioni proles, posset abstrahi statim, saltem si postea id fieri non posset. Deinde pænes ipsorum voluntatem est, quod prolem retineant, si nempe velint facere, quod debent: adeoque sibi imputare debent, quod proles abstrahatur.

Dices I. Parentes infideles non tenentur jure divino extra titulum mortis procurare Baptismum parvulorum; legibus autem Ecclesiæ non ligantur: ergo nullius juri præjudicant, neque etiam peccant, ut proinde Princeps non possit eorum parvulos ipsis invitis facere baptizari. Resp. Neg. Conf. cum non tantum velint Baptismum differre, sed etiam absolutè nolint umquam conferri, adeoque peccent contra jus divinum naturale in Deum, & in parvulum, cui debetur à parentibus Baptismus, saltem in necessitate, in qua forte superenturâ ex nunc denegant: & quia eâ ingruente fortasse non esset opportunitas, Principis est prævenire.

Dices II. Si parvuli tales relinquerentur sub educatione parentum, fieret Sacramento irreverentia; si subtraherentur, fieret injuria parentibus: ergo his invitis nequeunt baptizari. Resp. I. Neg. Seq. Antec. pro utraque parte: cujus ratio patet ex ter-

31. Qui velut supremus tutor praevalere potest, voluntati parentis superstitis.

Baptismus proles non est directè injurijs parentis infidelis dissentiantis.

32

Qui etiam non habet

*ius indirec-
tū ob edu-
cationem
proles, potius
abstrahere
rta.*

tia probatione Conclusionis. Quod autem parens tali casu jus suum perdat, confirmatur: tum quia illo privatur à principe in poenam: tum quia illud cessat, dum à principe defenditur jus Dei, & ipsius parvuli ad Baptismum. Et quamvis hic non intercedat propriè invasio juris alieni, ut responderet *Præpositus*: sufficit tamen quod non reddatur jus cuique debitum, ut princeps politicus possit se immiscere, præsertim cum etiam juxta alios potestas illius se extendat ad impedienda & corrigenda mala contra virtutes naturales, etsi iustitiam non tangant.

33.
*An p. ab-
strahi non
possit, reve-
rentia Sa-
cramenti
vetet com-
ferri Baptis-
mum.*

Responderi II. posset non satis clarè apparere, quod casu quo hujusmodi parvuli baptizati non possent commode abstrahi à parentibus eos in infidelitate educaturis, idcirco ab eorum Baptismo abstinendum foret ob reverentiam Sacramenti: non desunt enim fortasse, quibus videatur prævalere charitas proximi, fortè in infantia morituri, adeoque salvandi: præsertim cum magna pars parvulorum moriatur ante usum rationis, immò (ut animadversum est) serè usque duas tertias partes. Quidni igitur probabilitas mortis præmaturæ, juncta tantæ necessitati, satis abstergat irreverentiam fortè inferendam Sacramento per apostasiam in adulta ætate aliàs secuturam: quæ insuper posset esse non peccaminosa formaliter; aut saltem non magis culpabilis, quàm si in infantia non fuisset datus Baptismus? Cujus interea fructu quàm maximo parvulus fruitur, scilicet gratiâ sanctificante & amicitia Dei, liberatione à multis dæmonum insidiis, speciali protectione angelicâ &c. Adde etiam relapsuris immò apostaturis, tamen in præsentî bene dispositis, conferri posse & debere Sacramentum Confirmationis, Eucharistiæ & Poenitentia: inter quæ, & Sacramentum Baptismi, efficax ratio discriminis non facile allegabitur. Præterea ut ex *Layman* & aliis tradit *Diana P. 3. Tr. 4. Res. 7.* baptizari possunt proles Hæreticorum ob causas præallegatis similes, etsi similiter sub cura parentum relicta timeantur hæresi inficiendæ: quidni igitur etiam proles infidelium quantum est ex parte reverentia Sacramenti? Hinc autem sequeretur, similiter posse baptizari proles infidelium, etiam sine consensu principis, invitis parentibus, dummodo saltem consentiat Ecclesia, sine cujus ordinatione aut licentiâ, non est privatorum, filios per Baptismum Ecclesiæ aggregare; præterquam in extrema necessitate, quando consensus est præsumptus, immò debitus, & in ipso lumine naturæ expressus. Nec apparet modò, unde mox dicta possint efficaciter redargui. Fateor tamen esse contra receptam Doctorum sententiam. Ideoque sine firmiori assertione relicta doctorum examini submitto.

Dixi in Conclusionè, *speciato jure nature*: jure enim Ecclesiastico id posset prohiberi, immò prohibitum putet *Loyca sup. concl. 3.* eò quod Baptismus taliter collatus sæpe esset occasio graviorum malorum, nimirum quod parentes infideles Baptismum prolium metuentes, illos aliquando occiderent, vel saltem à Christiana religione ipsi magis averterent. Immo ratione horum malorum per accidens sepositim, posset esse illicitum etiam secluso præcepto Ecclesiastico, ejusmodi parvulos baptizare eorum necessitatem. Quemadmodum igitur Ecclesia ad evitanda familia incommoda adultos infideles Christianis principibus subditos non tantum non cogit ad fidem Catholicam (quod tamen speciato jure naturæ posset minis & terroribus facere juxta sententiam probabilem *Scoti* præcitatam à *Ferdinando & Sisebuto* Regibus Hispaniæ; & colligitur ex *L. Cunctos, Cod. de sum. Trin.*) sed id etiam variis canonibus interdixit, ut *Toletanum IV. can. 56.* ita iidem rationibus mota Ecclesia parvulos infidelium parentibus invitis non baptizat, immò si id nondum prohibuit (quod fecisse, apertè non ostenditur) prohibere potest.

QUÆSTIO V.

De Dispositione requisita in suscipiente Baptismum.

EX dictis *disp. 3. 9. 8.* patet in pueris & perpetuò amentibus nullam requiri dispositionem. Patet etiam ex ibidem dictis in adultis requiri aliquè consensum, & sufficienter habitalem, ut Baptismus validè suscipiatur. Ut autem suscipiatur cum fructu

DICO I. Requiritur in adulto actualis fides. Patet ex *Matth. ult. Docete omnes gentes baptizantes eos. Ex Marc. ult. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Ad Hebr. 11. Sine fide impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est. & inquirentibus se remunerator sit.* Unde *Act. 8.* eunucho postulariti Baptismum respondit *Philippus: Si credis ex toto corde, licet.* Idem colligitur ex *Trid. sess. 6. c. 6. & 8.* Debet autem hæc fides fidei actus procedere ex divina gratia, ut definit idem *Concilium sup. can. 3.* adeoque non sufficit ad justificationem per Baptismum obtinendam naturalis assensus seu credulitas eorum quæ credenda sunt.

DICO II. In adulto obstricto peccato mortali personali requiritur aliqua poenitentia. Patet ex *Act. 2. Poenitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Luca 24. Oportet ut bat Christum pati, & predicari in nomine ejus poenitentiam.* Idem expressè habetur in *Trid. sess. 6. c. 6. & sess. 14. c. 1.* ubi dicitur: *Fuit poenitentia universis hominibus qui se mortali aliquo peccato*